

DEZE ONDERZEEËR ZIT VOL MET NEDERLANDSE TECHNIEK

Wist u het? Nederlandse bedrijven zijn geweldig goed in het maken van onderzeeboten. En trouwens, ook in de bouw van andere marineschepen. Het is alleen nog even spannend of al die kennis straks niet verloren gaat.

Ze zijn meestal aan het zicht onttrokken. En misschien juist daardoor spreken ze tot de verbeelding. Niet voor niets duiken onderzeeboten vaak op in spannende films. Fotogeniek of niet, in de dik 25 jaar dat ze in bedrijf zijn, hebben de onderzeeërs uit de Walrus-klasse het nooit geschopt tot een rol in een cinema-bestseller. Maar in Defensiekringen in binnen- en buitenland heeft deze in ons land ontwikkelde en gebouwde onderzeeboot wél indruk gemaakt. Al was het maar omdat ie prima uit de voeten kan in relatief ondiep water – iets wat maar weinig andere onderzeeërs 'm nadoen. En dankzij zijn *stealth*-eigenschappen is hij nauwelijks op te sporen.

FREGATTEN TOT MIJNENJAGERS

Onderzeeboten worden maar in kleine aantallen gebouwd en gaan lang mee. Een geluk daarom dat de Nederlandse maritieme industrie het niet alleen van onderzeeboten hoeft te hebben. Bedrijven uit ons land tekenen ook voor allerhande andere marineschepen: van

fregatten tot mijnenjagers. Voor de Nederlandse marine, maar als het even kan ook voor de export. Ze verzorgen niet alleen het ontwerp en de bouw, maar ook het onderhoud. De afgelopen vijf jaar werden vijf marineschepen opgeleverd. Misschien geen groot aantal, maar het gaat wél over omvangrijke projecten. Vorig jaar waren binnen de Nederlandse defensie- en veiligheidsindustrie zo'n 650 bedrijven actief. Daarvan richtten zich er 350 volledig op defensie, waarvan dan weer een kleine dertig zich bezig houdt met de bouw van schepen. Gezamenlijk boden ze werk aan 42 duizend mensen. De omzet kwam uit op zo'n 3 miljard euro, waarvan bijna 1 miljard euro in militair werk. Mooie cijfers. Maar hoe lang nog? Want voor het eerst sinds eeuwen is de orderportefeuille van de bedrijven leeg. Al zit er wel het een en ander aan te komen, waaronder de bouw van de Walrus-opvolger. Dan moet Nederland alleen wel even de knoop doorhakken voor nieuwbouw. ■

Meer weten? Kijk dan eens op www.opiniebladforum.nl

Voor de volledigheid

Vrijwel alle leveranciers van producten die worden genoemd in de infographic, hebben meer dan één product in het assortiment. Dat ter illustratie van het verhaal is gekozen voor een foto van een onderzeeboot betekent niet per definitie dat de vermelde bedrijven zich beperken tot leveranties voor dit soort vaartuigen. Damen Schelde Naval Shipbuilding, met hoofdvestiging in Vlissingen, zou overigens de hoofdaannemer van de Walrus-opvolger kunnen worden, de overige bedrijven toeleverancier.

BEDRIJF
THALES NEDERLAND

VESTIGINGSPLAATS
HENGELO

PRODUCT
RADARSYSTEMEN

BEDRIJF
BOLIDT SYNTHETIC
PRODUCTS & SYSTEMS

VESTIGINGSPLAATS
HENDRIK-IDO-AMBACHT

PRODUCT
ACCUBAKKEN EN
BESCHERMENDE
COATINGS ACCURUIMTES

BEDRIJF
EST-FLOATTECH

VESTIGINGSPLAATS
MEDEMBLIK

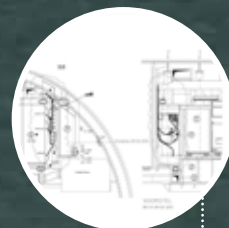
PRODUCT
LITHIUM BATTERIJEN

BEDRIJF
RH MARINE

VESTIGINGSPLAATS
SCHIEDAM

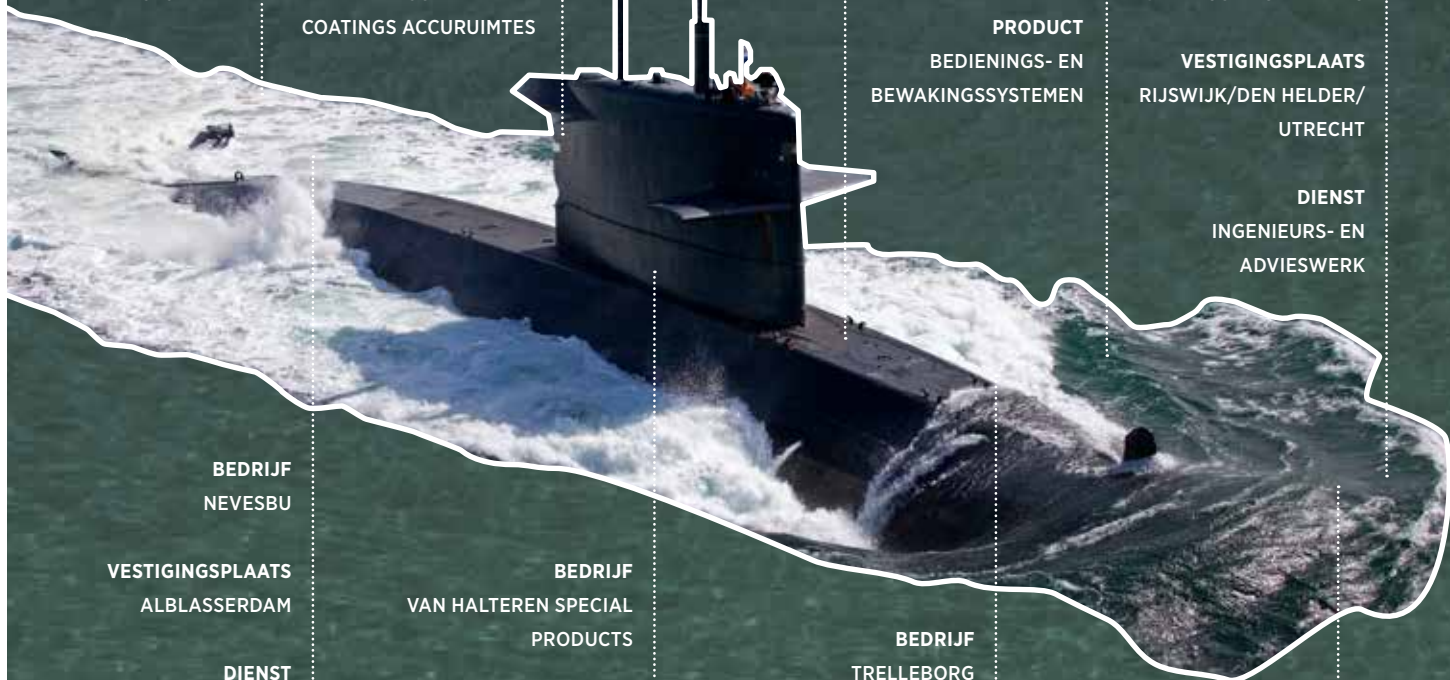
PRODUCT
BEDIENINGS- EN
BEWAKINGSSYSTEMEN

BEDRIJF
VEREBUS ENGINEERING

VESTIGINGSPLAATS
RIJSWIJK/DEN HELDER/
UTRECHT

DIENST
INGENIEURS- EN
ADVIESWERK

BEDRIJF
NEVESBU

VESTIGINGSPLAATS
ALBLASSERDAM

DIENST
CONCEPTONTWERP &
SYSTEEMINTEGRATIE

BEDRIJF
VAN HALTEREN SPECIAL
PRODUCTS

VESTIGINGSPLAATS
ZWOLLE

PRODUCT
KOUDWATERMAKER

BEDRIJF
TRELLEBORG

VESTIGINGSPLAATS
DORDRECHT

PRODUCT
SCHOK- EN
TRILLINGISOLATOREN

BEDRIJF
NEDINSCO/HENSHOLDT

VESTIGINGSPLAATS
VENLO

PRODUCT
SENSORGESTUURDE
SURVEILLANCESYSTEMEN

